Anul II. Nr. 10 — 4 PAGINI 3 Lei — Duminecă, 18 August 1935

Înainte

ZIAR POLITIC INDEPENDENT
APARE SĂPTĂMÂNAL

Director: ION JELECUTEANU

Redacția și administrația:
ARAD, Strada Eminescu Nr. 20.

Abonamente:
Pe un an ... 160 Lei
Pe șase luni ... 80,.
Pentru instituțiuni și autorități ... 500 „

Cn. Palatul Cultural Arad

Maglavitul minunelor!

Minunea dela Maglavit, unde Dumnezeu s'a arătat unui cioban, în chip demonstrativ, preocupă de câteva săptămâni nu numai opinia publică din țara noastră, ci întreaga creștinătate din toată lumea.

Străbătând țara, Maglavitul — acest sat obscur până mai acum două luni, — se rostește pe buzele tuturora, ca ceva sfânt, ca un nume de localitate ce-și are locul nemuritor în Biblie, iar numele lui Petrache Lupu, ciobanul cu sufletul curat căruia s'a arătat Dumnezeu, asemănător celor ce au propagat cuvântul lui Isus Christos și au fost apostolii creștinismului.

Centrul în jurul căreia gravitează astăzi, întreaga ortodoxie, este acest loc, de lângă Maglavit, unde oamenii aleargă ca să-și astâmpere sufletele, adăpându-le din izvorul tămăduitor al credinței creștine.

Mii de oameni, străbat sute de chilometri pe jos și vin la acest loc sfânt; bătrâni încărunțiți, își poartă, trudnic, pașii pe drumul ce duce la Maglavit, ca ~~să se~~ închine și se vadă pe omul ce-a vorbit cu Dumnezeu. Și după cum ne relatează cronicarii de gazete »mulți locuitori din creierii munților bucovineni, plugari de pe la Noua Suliță, cetățeni din Baia Mare, poposesc cu duiumul pe platoul ales de Cel de sus să fie câmpul de întâlnire al tuturor celor cari mărturisesc, că Isus Christos este Fiul lui Dumnezeu și a pătimit pentru mântuirea noastră«.

Căci, în adevăr, lucrurile ce se petrec acolo, sunt fără asemanare pe pământ și nu pot fi făcute decât de o mână Dumnezeiască, de o forță invizibilă, care stăpânește, tronează și explică însăși Natura. In ciuda celor ce nu cred în Dumnezeu, în ciuda celor ce combat legea creștină, fenomenele dela Maglavit, vin să demonstreze încă odată existența Divină și să repete din nou cuvântul biblic: Crede și nu cerceta.

Biserica creștină, cu aceasta își adevărește mai mult rostul. Ea va trebui să învie. Să răspândească cuvântul Domnului și să crească oamenii în credință și 'n frica lui Dumnezeu.

Nici o putere, nici o lege cu măsuri cât de drastice, nu va avea așa putere, nu va învinge, nu va putea aduce atâtea servicii umanității, ca Biserica. In zadar se invoacă explicații din domeniul științific. In zadar ni se demonstrează cu percepte întuncoase și reci

Minunea dela Maglavit, le răstoarnă pe toate. Ea este semnificativă.

Numai să fie înțeleasă de fețele ce slujesc altarul și au chemarea să moralizeze lumea.

Vremurile de azi, prielnice acestui curent, parcă ne-au impins puțin înainte și ne-au provocat la o luptă...

O luptă pentru îndreptarea răului, schimbarea sufletelor și încolțirea în ele a tot ce este bun și drept.

Misiunea preoțimii noastre să fie îndreptată în acest senz.

Maglavitul minunelor, le poate servi admirabil tuturor Sfinților Părinți, investiți cu răspândirea creștinismului și cari sunt în slujba Bisericii ortodoxe.

Ion Jelecuteanu

Blagoslovita de politică

Ne-a adus multe bunătăți, ne-a făcut de trei parale, ne-a făcut să cunoaștem unele dedesubturi Skodiste, scontate la fine și la urmă în portofoliul uitării, a acoperit multe furturi, multe jafuri și a îmbogățit prea mulți leșinați, cari nu mai știu visa altceva decât numai: »Fă-mă doamne iară doian« — numai putere și iarăși putere mai știu visa păduchii respectivi, căci prin ea își fac buzunarele doldora.

A învrăjbit spiritele odinioară liniștite dela sate și chiar frații între ei, căci unul merge cu popa, celalalt cu preoteasa și să vezi uneori încăerări, ca la ușa cortului, numai și numai de dragul osului de ros. Fiecare cu ambiția sa, — o grămadă de aspiranți la primărie, deci fiecare aspirant se înregimentează într'un partid, cu gândul că, doară-doară...

A înfrățit jobenul cu glia, căci în preajma alegerilor o pornesc domnii la cerșit de voturi, adecă la licitații și supralicitații. Fiecare spune: »Fraților« — vorba aia, s'ar incuscri domnii, atunci și cu dracul, numai voturi să iese, — promit din greu, iau voturile, unul mai multe, altul mai puține, se împopoțonează domnii în demnitățile furate cu minciuni cari nu se mai realizează și: »La revedere la alte alegeri« — când vin cu alte promisiuni noi nouțe, — povestea începe dela capăt și sfârșește ca și cea de mai înainte.

Ca să fie mai cu zorzoane, se intitulează cu nume sunătoare și cu indispenzabilul »Național«, care ne-a adus sărăcia națională, ce bântue atât de turbat, însă numai la sate, căci la orașe se construesc palate peste palate., cari se prefac în zgârie-nori, deci acolo sărăcia nu e cu ciucuri și nu e simțită, decât numai de șontorogii dela periferie, cari nu sunt altceva, decât pleava dela sate, care s'a mutat la oraș, ca să-și mai împletească și acolo sărăcia în visurile de îmbogățire subită și pe nemuncite. Ziarele ne alarmează într'una cu știri nu prea îmbucurătoare și ne putem aștepta de pe o zi pe alta la evenimente din cele mai neplăcute. Dușmani avem destui, — lăudat fie Domnul, însă nu ne vor afla nepregătiți, căci o începem cu Skoda, Dumitrescu, Fălcoianu, Boilă, CFR, P. T. T., apoi continuăm cu țărănism, agrarism, creștinism, uniunism, valachism, apoi continuăm cu bolșevism și vor fugi dușmanii în ruptul capului.

Și până-când treburile stau cam de-a harababura, unii domni s'au săturat de opoziționism și ar trece cu un ceas mai devreme la blidul cu brânză, deci au pornit campanii de răsturnare, adună oamenii cu toba și-i duc pe cheltuiala lor la întruniri, numai să se sperie cei dela putere și să plece, ca să le rămână succesiunea, însă cum socoteala din târg nu se prea potrivește cu cea de-acasă și cum dracul nu doarme, nu se poate ști, unde dai și unde crapă și cui îi va eși lozul cel norocos, deci dacă mai există vre-un pic de simțământ național și la noi, — ar fi tocmai nimerit să se înceapă o politică mai sănătoasă, mai națională, care apoi să mature tot gunoiul vârât în slujbe grase în baza certificatelor de afinitate și nepotism, să dărâme până la temelii zidul construit de meșterii șpertăriilor și numai după-ce vor ajunge la solid, să se pună pe construcții sănătoase, dar în ruptul capului, ca să ajungem acolo, unde ar trebui să fim deja demult.

Până să ajungem la o eră nouă, cei chemați să vegheze astăzi asupra bunei orânduieli, și-ar putea deschide puțin ochii, ca văzând realitatea tristă, să-și dea seama că, a dormi și mai departe, este un păcat, care se va răzbuna, mai curând, sau mai târziu.

A. Ditu

Seceta

Anul acesta seceta a făcut mari pagube. In special în Basarabia, soarele a ars cu cruzime pământul, stârpind până'n adâncuri ori ce rădăcină...

Veștile, ce zilnic le primim din multe părți ale țării, sunt mai mult decât triste. In județul Ismail, bunăoară, de cinci ani, seceta mistuie cu furie plantele bieților oameni, cari au rămas săraci și fără pâinea de toate zilele. De nu va interveni Statul să-i ajute, vor crăpa de foame, pur și simplu, ca niște dobitoace.

In alte regiuni înghețul, grindina, sau ploile abundente au făcut adevărate ravagii, distrugând recoltele până 'n temelii.

Bieții noștri plugari! Ei, cari muncesc glia cu nemiluita, — de cum se topește zăpada și până când se ivește iarăși, — sunt oropsiții soartei, cari așteaptă totul dela Natură. Când aceasta — și sloboade relele ei și-și varsă focul d-asupra pământului, lovitura de grație o primesc, în primul rând ei, bieții țărani. Atunci ceriurile, se răzbună, pe nedrept, asupra milioanelor de oameni, de femei, de copii nevinovați, asvârlindu-i fără nici o milă în ghiarele morții!...

Și, an după an, massa țărănească suferă, nădăjduește și așteaptă zile mai bune. Căci ea este crescută în credință, lege și — n puterea lui Dumnezeu!

Acuma, primim o nouă veste. In județul Cetatea Albă, seceta a distrus fără milă toată recolta din acest an.

Declarațiile neobositului apărător al țărănimii, a deputatului Iacobescu, sunt uluitoare. Oamenii din acel colț al României, au rămas fără hrană și nu au nici sămânța necesară pentru semănăturile de toamnă. Ce vor face harnicii gospodari din județul Cetății Albe, cari n'au un ban pentru chibritele necesare, — Dumnezeu știe! Cum se vor ajuta oamenii cari astăzi se hrănesc cu un blid de orez fiert și a căror copii mor din lipsa de alimente, — nimeni nu poate anticipa!

Mulți sunt hotărâți — după cum ne afirmă d-l Iacobescu — să fure spre a fi trimiși la închisoare unde vor găsi cel puțin hrana zilnică.

Și, iată, cum seceta, care pârlește așa de grozav, schimbă cu totul viața unor oameni, crescuți în greutăți și-n frica Domnului.

Măcar Statul, prin ai lui reprezentanți, să se ocupe de această tristă problemă!

Nu, să 'ntoarcă spatele nenorociților noștri plugari, sbiciuindu-i și storcându-i de taxe și impozite, chiar și atunci când prăpădul se așterne peste ei, răpindu-le tot avutul.

Ion Valahu

PUNCTE PE I

Ce vrea Frontul Românesc?

Așa se intitulează un articol din ziarul »Banatul« organul Frontului Românesc din Banat.

Ce vrea »Frontul Românesc«? nici nu mai trebuia să se întrebe onorații frontiști din Banat, fiindcă și așa lumea știe prea bine ce vor d-lor:

Puterea, — atâta și nimic mai mult!

Răfuială între partizani

Tot într'un ziar din Timișoara cetim că: »tineretul național-liberal bănățean va lupta pentru îndepărtarea din cadrele partidului, a tuturor gheșeftarilor de tarabă cari au compromis în Bănat partidul național-liberal, prin furturile și jafurile săvârșite«.

Asta ar veni pe românește cam așa: se recunosc bine partizanii liberali din Bănat ai partidului dela guvern și-și aruncă »afacerile« în ochi, acuma, după ce s'a spart puțin gheața între ei.

De ce nu așteaptă tinerii liberali din Bănat până când va cădea guvernul?

Atunci, suntem sigur, se vor demasca complect toate »afacerile« celor ce astăzi se răfuesc prin gazete!

Se împacă?

Ultima bombă politică: d-nii Iuliu Maniu și Alexandru Vaida, se vor împăca.

Așa anunță ziarele și cam așa este. Căci de n'ar fi foc, n'ar ieși nici fum...

Șeful valachiștilor a trimis emisari la d. Maniu, ca acesta, să ierte turma rătăcită și să se împace.

Consecvent în atitudine, d. Maniu, — spre deosebire de d-l Vaida, care nu-i consecvent — se zice, că acceptă cu condiția ca să fie izgoniți d-nii: Tillea, Mirto, Angelescu etc. (toți valachiștii!).

D. Vaida, a invocat aceleași pretenții, ca d-l Maniu să se lepede de d-nii: Dr. Lupu, R. Boilă, V. Madgearu etc...

Lumea însă, se întreabă de ce atunci d. Vaida, a trimis o scrisoare de dezmințire ziarelor și anunță o înverșunată campanie?

Ca din toate aceste opinia publică să tragă o concluzie că împăcarea celor doi bărbați politici este condiționată de marile interese de Stat.

Ne-am înțeles!

Ivalah

Cronica învăţătorilor

Asociaţia învăţătorilor din judeţul Arad

Adunarea generală

IV.

Duminecă, 4 August crt., — aşa după cum era anunţată — s'a ţinut adunarea generală a Asociaţiei învăţătorilor din judeţul Arad. A fost convocată pentru a doua oară şi a trebuit să se ţină cu ori ce număr de membrii ar fi fost.

Că s'a ţinut în timpul vacanţei, când cei mai mulţi învăţători au lipsit; că grupul opozant n'a luat parte la acest congres; că lista neutră n'a fost necesară, sunt fapte cari ne vor preocupa în viitor, cât mai mult, şi cari, fapte, vor trebui să fie altfel rezolvate.

De data aceasta, misiunea noastră este, să ne ocupăm de adunarea generală din 4 August şi să analizăm lucrurile aşa după cum ele au fost în realitate.

Am scris că, vechii conducători ai Asociaţiei judeţene, cu ori ce preţ râvnesc conducerea şi pe mai departe. Ei sunt acuzaţi, de cei mai tineri (în majoritate) că urmăresc, prin mijloace nelegale, stăpânirea, şi tocmai de aceia au convocat adunarea generală din acest an în dricul verii, când majoritatea învăţătorilor fiind plecată de acasă, nu poate să participe la adunare.

Noi, ne-am rezervat dreptul ca asupra acestui punct să ne spunem ulterior părerea, ba chiar mai mult, pentru ca conflictul din sânul corpului didactic să nu iee proporţii şi să desbine pe fraţi de fraţi, să depunem o listă neutră, în care să figureze persoane serioase, onorabile, cari prin prezenţa lor în fruntea Asociaţiei, să pună capăt certelor şi dezordinelor cari ne sdrucină întregul corp. O soluţie, deci, foarte bună!

Cum însă, cei nemulţumiţi au abstat dela adunare, iar cei prezenţi au urmat punctul de vedere al celor ce-au convocat adunarea generală, era normal ca să nu mai intervenim şi să ne luptăm fără nici un senz.

Adunarea din 4 August, prin felul în care s'a ţinut constitue cea mai mare ruşine pe capul învăţătorimii din acest oraş şi judeţ. O turmă întreagă, s'a acomodat indicaţiilor, cu substrate politice, date de cei câţiva corifei şi agenţi bătrâni, urmând propunerile lor, fără nici o judecată prealabilă.

Mi-a făcut impresia că toată adunarea a fost amorţită, fără viaţă şi fără nici o perspectivă.

Să analizăm puţin cele întâmplate. Programul? — Alcătuit după recomandaţia centrului s'a desbătut aşa după cum se credea mai potrivit. Dar, ce este mai dureros, tratat cât se poate de superficial. Eu, am rămas uimit câte năzbântii, câte vorbe degeaba, au rostit cei ce se credeau mai în drept a face critici.

Adevărate fraze bombastice, demagogie curată şi discuţii fără nici un rost. Este suficent să amintesc cazul — şi asta este o grozavă eroare — când s'a dat cuvântul unui membru care a vorbit despre legea lui Aponyi, cu comentarii la adresa învăţătorilor confesionali şi care ţintea drept răspuns unor membrii ce-au adus, în rândul trecut, acuzaţii foştilor învăţători de stat unguresc (nu confesionali!) că sunt, sau au fost »maghiaroi«.

Da, şi aceasta s'a întâmplat în cursul programului. Este posibil aşa ceva? Vine unul şi afirmă o prostie — în cazul amintit, poate chiar adevăr — iar biroul adunării generale, îi dă voe să desmintă, intercalând în program un punct personal. Nu era, oare, cazul ca domnul coleg să vorbească la punctul *propuneri şi interpelări*, când susţinând o chestiune naţională, congresul şi-o putea adopta în unanimitate?

Agenţii electorali însă vânau popularitate, aveau nevoe de succes şi dintr'un ţântar ei ştiu forma la nevoe armăsarul de bătaie. Şi, aşa am ajuns la o chestie, pentru care trebuia chemată şi siguranţa să ne suspecţioneze. Ce ruşine! Ce batjocură, domnilor! Învăţătorii români suspecţionaţi de siguranţă!

Am avut apoi tristul prilej de-a asculta pocăinţele unor tineri, cari solidarizându-se cu cei bătrâni, au condamnat pe colegii lor din Vechiul Regat. Un punct afară de program, care ne-a lăsat o impresie urâtă. Mulţi au dedus din acestea că e vorba de o luptă între noi, cei de aici, şi ei, cei din Vechiul Regat. (Problema regionalismului va face parte separată şi va fi tratată într'un articol special, în această gazetă.)

Să mai amintim şi despre alegere? E inutil. Tot ce s'a făcut cu acest prilej a fost o călcare directă a dreptului nostru, nerespectându-se statutul şi legea.

Dar cum să nu se facă asemenea, când la adunare n'au participat decât un grup (circa 150 înv.) care, orbeşte, susţin pe cei ce s'au ales? Fără contrari, fără adversitate, — era normal să fie aşa.

Dar, la toamnă, când Asociaţia va trebui să fie restaurată, nu vom mai vorbi astfel.

Până atunci, să avem puţină răbdare!

Ion Jelecuteanu

»Carte de Noro

VRABIA

Am prins o vrabie, mică şi sprintenă ca un strop de argint viu. O am înăbuşată în palma dreaptă. Inima îi bate, ca un ceas de buzunar. De ce i-o fi fiind frică? Eu şi aşa nu-i fac nici un rău. Nu o voi da pradă pisicii care dintr'un colţ se uită cu ochi languroşi şi lucitori la mâna mea şi îşi linge mustăţile. Ştiu că pentru cacoana pisică, acest ghemuţ de viaţă, acoperit cu fulguşori fini şi cenuşii, ar fi un aperitiv agreabil şi poftios. Dar, nu! viaţa vrabiei, pentru mine, este mai scumpă decât toate poftele aristocratice ale madamei pisici.

Uite-o!... ah! de aş putea să vi-o arat tuturora, să o priviţi să o admiraţi. Un ciocuşor delicat, pare o sămânţă de floarea soarelui. Un căpuşor sprinten şi drăgălaş inzestrat cu doi ochi argintii şi vioi. Din când în când, se smuceşte, ca şi cum ar vrea să dea să scape. Dar nu e cu putinţă. Inima îi bate din-ce in-ce mai aprins, mai pede. Mă intreb: oare de frică, că o fi având vre'un »randez-vous« sub o straşină de casă, cu un do vrăbioi? Cine le ştie ghicei gându acestor mici vietăţi?! Nimeni. Nime Ele însă, câte-odată, privindu-ne ochi, parcă ne-ar înţelege, parcă in noi şi ele, s'ar petrece o simbioză cugetului. Dar... atunci evad printr'un oftat, ridicăm din ume aplecăm capul spre pământ, gândi ne-o înălţăm spre cer şi cu toate ne închipuim într'un mod minunat, ţelegerea tuturor minunăţiilor natu nu cunoaştem şi nu pricepem ni din toate aceste secrete divine.

Aşa mică cât e, toată-i viaţă, toat un pumn viu şi dornic de libert Ah!... libertatea! cea mai sublimă cerire omenească. Noi, oamenii, o noastem d'abia de câteva veacuri. serile însă, de totdeauna. Al lor es văzduhul cu toată impetuositatea măreţia lui. De acolo ne privesc ele noi, aceste mici vietăţi. Privesc ac vitatea noastră de viermi; cum ne f mântăm, ne ucidem, ne urâm ori avântăm după spoiala lumii, pe câ ele, înălţându-se spre atotcreator cântă şi preamăresc bucuria lumii.

A te înălţa, trebuie să fie ceva divi A te înălţa prin propriile tale pute A te deslipi pentru câteva clipe măc de acest pământ, de care ca nişte co damnaţi, am fost sortiţi, noi, regii cestei naturi, să fim nedespărţiţi toa viaţa, trebuie să egaleze cu o evada din materie. Atunci ai trăi numai sp ritualiceşte. N'ai mai vedea această r dusă posibilitate de existenţă, mat ria, care nu este altceva, decât o co diţie de prezenţă în catalogul terestr

Sbârrr!... s'a dus.... şi-mi pa rău. M'am pus pe gânduri, am uitat mica mea prinsonieră şi am desch palma. N'o mai văd. Cine ştie pe un e acum!? Spre ce sfere se îndreap ciripind de marea bucurie a libertăţ

Vrabia. Ce e o vrabie?... Simplă i trebare, dar greu răspuns. Oare vr biile, nu sunt gândurile noastre într pate!? Azi iarnă, în fiecare zi, o vr bie îmi venea la fereastră şi lovea ciocul în geam. Era gândul cuiva tr mis ca avertisment. Da!... în prim vară, după-ce vrabia nu mai venis câteva zile de-arândul, acel gând s comunicat si s'a înfăptuit.

Bucureşti.

V. Flueras

Românii din Bulgaria

Situaţia elementului minoritar român din Sudul Dunării

Numărul Românilor din Bulgaria, conform datelor statistice ale acestei ţări, nu poate fi stabilit cu preciziune. În manualele didactice apărute până în preajma războiului balcanic, numărul Românilor din această ţară era socotit la 80.000 suflete. Astăzi, datele oficiale ale statisticilor bulgare, ne arată numai 57.000 suflete, din cari 28.128 bărbaţi şi 29.184 femei. Aceste cifre au fost arătate de un delegat bulgar drept răspuns la petiţiunea adresată Societăţii Naţiunilor, în 1927, de către un grup de Români dunăreni. Acelaş delegat bulgar a mai afirmat »că populaţiunea aceasta de origină românească este într'un chip inextricabil amestecată cu populaţiunea bulgară«.

Aceste afirmaţiuni sunt absolut netemeinice, falşificând un adevăr incontestabil, că în jurul Vidinului, Românii dunăreni locuiesc într'o massă compactă.

Bulgarul Mişef, membru al Academiei din Sofia, într'un studiu publicat în revista »Otetz Paisie« din 1929, scria: »numai 32 de sate sunt curat româneşti, iar alte 32 sunt bulgaro—române«.

Popa bănăţean Samuil Draxin, care în veacul trecut a trăit timp îndelungat printre Românii dunăreni din Bulgaria, spunea într'o scrisoare a şa, că numărul Românilor dunăreni, la 1868, era de peste 40.000 suflete, amintind chiar 52 de aşezăminte curat româneşti.

Savantul german Weigand, la 1899, scria că Românii din judeţul Vidin trăiesc în 30 de sate (în altă parte a studiului său înşira 33 de sate româneşti), iar numărul lor se ridică neapărat la 50.000 suflete, căci cea mai mare parte din sate sunt mari (V. »Die rumänischen Dialekte der kleinen Walachei, Serbiens und Bulgariens«). G. Valsan (»Les Roumains de la Bulgarie et de Serbie«, Paris, 1918), arată că după Ischirkoff, în 1905, trăiesc în Bulgaria 88.109 Români dunăreni şi 10.000 Români balcanici sau Macedo—Români.

Italianul Enrico Aci Monfosca (v. »Le Minoranze nazionali contemplati dagli Atti internazionali«, pag. 176), spune, că în valea Timocului şi în ţinutul Vidinului se găsesc 36 sate curat româneşti. Un alt grup al Românilor trăeşte între Orehova şi Sistov, apoi aceia dintre Lom—Palanca şi Vratca. »Sunt în Bulgaria 45 comune curat româneşti, 46 cu populaţie română majoritară, dar amestecată cu alte naţionalităţi, şi 30 comune mixte de Aromâni, Kuţo—Valahi şi Illiro—Români«. Afară de Românii din Timoc, Morava, Românii Macedoniei, mai sunt Caracocinii din Rodope, probabil populaţie analoagă Illiro—Românilor. Numărul Caracocinilor este de circa 6.000 suflete. Autorul citat mai reproduce statistica bulgară din 31 Decembrie 1920, în care Românii figurează cu cifra de 75.065 suflete. Aromânii sau Macedo—Românii nu sunt menţionaţi de loc.

W. Winkler, în lucrarea sa »Statistisches Handbuchs der europäischen Nationalitäten«, cap. »Bulgarien«, pag. 223, reproduce următoarele cifre ale minorităţii române din Bulgaria luate bineînţeles după »Annuaire statistique du Royaume de Bulgarie«:

Statisticile oficiale bulgare pe anii: 1905, 1910, 1920 şi 1926:

	1905	1910	1920	1926
Români .	75.773	79.429	57.312	69.080
Ţânţari (Macedo-Rom.	4.137	1 843	1.479	1.551

Dl. E. Bucuţă (»Românii dintre Vidin şi Timoc«, p. 52), ne dă următoarele date statistice: »Din patru plăşi, în câte e împărţit judeţul Vidin, întâia, avea în 1905: 28.404 Români şi în 1910: 31.382: a doua, Cela, în 1905: 11.759 şi în 1910: 12629; a treia, Lom, în 1905: 3.831 şi în 1910: 4 505; iar a patra, Belogragic, în 1905: 58 şi în 1910: 15. Aceasta înseamnă pentru tot judeţul: 44.122 în 1905 şi 48.531, în 1910. La această din urmă dată, populaţiunea de limbă română şi de cetăţenie bulgară a Bulgariei întregi era de 96.502 oameni, adică mai bine de jumătate locuiau în judeţul Vidinului«.

»Aşa, populaţia întregii plăşi a Vidinului, cu cel mai mare procent de Români, era în 1910: 74.933 (Români 31.382. întrecând în populaţie rurală pe Bulgari); în 1920: 79.740. Să nu se uite pierderile pe cari grupul român le-a suferit prin trecerea celor nouă sate Jugoslaviei«.

Statisticile oficioase bulgare, însă, nu sunt demne de crezare, pentrucă o mulţime de Români n'au fost trecuţi într'ânsele ca existând în această ţară. Astfel, au fost pur şi simplu omişi Caracocinii, Aromânii sau Macedo-Românii şi alte grupuri mai mici de Români balcanici.

Numărul Românilor dunăreni, poate fi socotit în cifră rotundă la 100.000 suflete (v. Bucuţă, op. cit., p. 16). Această cifră reese cu mici oscilaţii şi corectări, chiar şi din statisticile bulgare.

Pe lângă cifra celor 100.000 Români dunăreni, s'ar mai adăuga grupul Românilor balcanici adică al Macedo-Românilor sau Aromânilor, locuind diverse regiuni din Sudul Bulgariei cari împreună ne dau o cifră minimă de 25.000 suflete. Numai grupul Caracocinilor numără aproximativ 6 000 suflete.

Deci, în total, cifra Românilor din Bulgaria se ridică la 120.000—125.000 suflete.

»După rectificările ce trebuiesc aduse datelor statistice bulgare, făcute de Legaţiunea noastră din Sofia, populaţie de limbă română din Bulgaria, inclusiv regiunea Vidinului, s'ar ridica la 120.000 suflete« (V. M. Popovici »Situaţia Românilor din Jugoslavia, Grecia şi Bulgaria«, etc., p 35).

Aceasta ar fi cifra, cu aproximaţie reală, a forţei numerice a minorităţii române din Bulgaria.

In privinţa regimului juridic minoritar al elementului românesc din Bulgaria, putem afirma cu certitudine, că este cât se poate de jalnic şi că regimul de sub imperiul turcesc era cu mult superior ca tratament, decât acela de care se bucură astăzi sub protecţia de drept internaţional al minorităţilor.

„Observator"

CE-AR FI BINE?

Toată lumea ştie că parlamentul este locul unde aleşii poporului s'adună şi fac legi cari aduc bine ţării. Şi câteodată, pentru a dovedi acest bine, se iau de cap şi se înjură de mamă mai tare ca feciorii din Pârneava în Casa Naţională. Dar binele nu se arată nicăiri. Noi nu ne pretindem a fi aleşii poporului dar un proverb din bătrâni spune că şi găina oarbă găseşte câte o boabă.« Şi poate că am găsit-o. Ce-ar fi bine, să se facă la noi în ţară ca să nu mai fie nemulţumiri şi atâtea vaete? Iată reformele noastre cari le-am făurit nopţi de-arândul pentru a le aduce la cunoştinţă dlor miniştri ca împlinindu-le să poată scrie fiecare cu litere de aur pe hotarele ţării: »Dacia felix est Romania felix!«...

PENTRU ŢĂRANI:
Bani cu maja
Deputat pe Draja.

PENTRU DOMNI:
In tot colţul o căfană
Şi salarul de pomană.

PENTRU ŞOMERI:
Palate pompoase
Ajutoare grase.

PENTRU HOŢI:
Furci de zece metri
Şi loviţi cu petri.

Satul vorbeşte, că:

*V*estitul bandit Coroiu, a evadat din închisoare fiindcă era în înţelegere cu directorul închisorii, cu care făcea chefuri şi petreceau împreună. Este?

*D*eputatul Coţoiu, va fi numit subsecretar de stat. Ce lovitură pentru bietul preşedinte al organizaţiei liberale guvernamentale din judeţul Arad, care visează un asemenea post de când s'a ... născut.

»*T*ot prostul are noroc«. Aşa este un vechiu proverb românesc, care acuma se potriveşte de minune unui domn ce va fi numit într'un maare post. Dar fie! Parcă asta ajunge la ceva?...

Caraionopol-ulis, grecos şi excroculis, şefus portalirelius trebonolilus Aradulolis fostos trimesius in portos (non marsillius) târnavelilus com om cinstitus.

*N*umeriştii promit posturi bieţilor creduli ca să poată forma organizaţii săteşti. Până în prezent într'o comună au promis primariatul numai la... şeapte persoane. Bravos! Aşa propagandă credem şi noi că va prinde!

*U*n mahăr, care crede că fără el s'ar prăbuşi România, a plecat la băi în străinătate de unde a scris o poezie pentru o revistă de haz: »Fă-mă Doamne ce mi face, dacă nu ce ţie-ţi place. Fă-mă Doamne deputat, să nu mai înghit rahat şi să mă faci cât de curând, fiindcă vreau să mor furând. Muzica lui Turi, a adoptat-o pe melodia »Pe uliţa armenească, trece o şatră ţigănească«.

MICA PUBLICITATE

Cumpărări

Cumpăr casă, masă şi tot confortul cu preţul cel mai ieftin posibil şi cu condiţia ca să achit de acuma în vecii vecilor. Adresaţi-vă sub artist maghiar ambulant din judeţul Arad.

Caut o comoară cu aur, pe preţul cel mai bun. Ghiţă Căşunatu, dator la tot natu.

Dau ori ce mi se va cere, minus cinstea, pe doi măgari, cari să înlocuiască pe bărbaţii cu... coarne a consoartelor »fidele«. X. Y.

Căsătorii

Domn, bine, cu pregătiri mari, însuşiri frumoase, paşaport străin, 115 Kg., doresc căsătorie cu o fată aleasă, care să dispună de »creiţari« şi niscaiva protecţie la prelungirea paşapoartelor în ţară.

Călugăr tiner, săturat de atâta sihăstrie, absolut singur, e în căutarea unei ideale care să-l nenorocească în lumea aceasta.

Falit, dar onest, bătrân, dar fără damblauă; om cu destulă experienţă, mai ales în cele alcholice, doresc să mă căsătoresc ca o femeie potrivită. Mă cheamă Nae Nasuroşu.

Diverse

Caut cai verzi şi iepuri negri. Cine dispune de aşa ceva să se adreseze la: Spitalul de nebuni.

Plasez cărţi de joc, aducătoare de noroc, din mână liberă celor ce voesc să-şi arunce averea pe gârlă. Rubin Trichter, fost proprietar de club excroc patentat.

Madam Bonescu, îşi creşte singura odraslă, după doctrinele pedagogie moderne. Şi totuşi Luţu e rău, neascultător şi potcas. Intr'o zi, Madam Bunescu îl duce, la un fotograf.

Bietul om, face fel de fel de jocuri, scamatorii, povesteşte minunăţii, arată poze caraghioase... zadarnic. Luţu, e dracul gol. In cele din urmă, omul e de părere, ca mama să iasă puţin din atelier, lăsându-i singuri. Şi 'ntr'adevăr, peste cinci minute, treaba se sfârşeşte. Mama întreabă veselă:

— Dar ce ţi-a spus Domnul, de ai fost cuminte.

— Mi-a spus că de nu stau liniştit pe scaun, îmi cârpeşte nişte palme, de zbor cu capul în pereţi.

•

— Crezi tu că există câini mai deştepţi decât stăpânul lor?.

—Foarte rar... Dar există ... Uite, am eu unul.

„Gura Satului“

Redactori: **Toma, Ghiţă** şi **Chimu**.

Redacţia şi Administraţia:

ARAD, STR. EMINESCU Nr. 20.

Abonomentul: Pe un an 160 Lei. (Abonaţii ziarului „Inainte“ o primesc gratuit).

Tipografia Corvin, Arad. Redactor responsabil Ion Valahu.

Supliment la ziarul „INAINTE“

Anul I. Nr. 10 **4 pagini 3 Lei** **17 August 1935**

Hâ-c'o înviat...

Când »Gura Satului« a căpătat pană la limbă şi s'o oprit din clănţănit, lumea zicea c-o murit, mulţi plângeau, se văicăreau, ca la moarte şi ziceau: »Aoleo soro! Aoleo! Că pe mulţi i-ai cuminţit, până-când te-ai poticnit şi de cumva nu mureai, multe minuni mai făceai« ...alţii i-au făcut răvaşul şi i-au băut aldămaşul, bucuroşi c'o lovi guta şi nu le mai cere suta, nu i mai rade cum să-i spun?... fără briciu, fără săpun...

Dar defectul avu leacul şi-uit' că n-o luat-o dracul şi iarăşi strigă prin sat, uite-o...hâ-c'o inviat şi iar' le vine de hac, celora cu... gâsca 'n sac...

Cei leproşi, cei somnoroşi, cei fuduli, simandicoşi, ori cu musca pe căciulă, ori cu zurgălăi la... gât, se vor uita cam urât, că se văr' iarăşi ţaitung, c'au avut blaştiftul lung, ori s'au dat din nou la oală, ori că s'au făcut cu boală, ori că nu li-se mai s.. cade cheful de fanfaronade... Duduiţa cea subţire cum şi-o mai eşi din fire şi s-o pune pe strigat: »Iui!« şi »Hâ-c'o înviat«...

Proverbe actuale

ARDELENESC. — »Mâncă bine şi be bine şi te roagă lui Dumnezeu că nu te-a lua dracu«!

JIDOVESC. — Insoară-te în sat la tine şi fă gheşeft în alt sat.

ŢIGANESC. — »Porcul, dacă ar avea aripi, ar fi cea mai frumoasă pasăre«...

Advocaţii

— Intr'o societate se spunea că doi advocaţi au ajuns la ceartă până la cuţite.

— Hm! — zise un sătean, nu vă temeţi: Advocaţii sunt ca limbile dela foarfeci. Ele nu se taie una pe alta, dar vai de acela, care s'ar pune între ele!

Nevoi tipărite

Aoleo! Bată-mă zbiciul, — Ghiţă!
Iar m'apucă zdrăngăniciul, — Ghiţă,
Şi m'apucă şi mă ţine, — Ghiţă,
Păn'te-apucă şi pe tine, — Ghiţă.
Mă uitai din deal în vale, — Ghiţă,
Văzui şperţuri, — panamele, — Ghiţă,
Văzui politiciani măi, — Ghiţă,
Ingrăşaţi şi barosani măi, — Ghiţă,
C'au ştiut ţinea mistic măi, — Ghiţă,
Şi-au ştiut face trafic măi, — Ghiţă,
Şi-au pilit bată-i năpasta — Ghiţă,
C'aşa merge'n ţara asta, — Ghiţă!
Ei-hai, — Ghiţă
Pileşte, fură şi... basta, Ghiţă.
...Şi-am făcut scoverzi
Hai, Tomo şi vezi
Mâncă şi te'nfundă
Că te-arunc în bu...cureşti
Ca să'nveţi să şterpeleşti, — Tomo...
C'aşa merge pe la noi, — Ghiţă,
Rabdă unul ca şi doi măi, — Ghiţă
Altul rabdă de-l întrece — Ghiţă
Celalalt fură cât zece — Ghiţă
Câte furturi, panamele, — Ghiţă
Sunt în România-Mare? — Ghiţă
Şi câţi bani se şterpelesc? — Ghiţă
Şi... câţi hoţi se pedepsesc? — Ghiţă
Dumitrescu-o băgă'n teacă — Ghiţă
Dar ţinu numai o leacă — Ghiţă
Şi Skoda se tot codeşte — Ghiţă
Până când o fâstăceşte — Ghiţă
Ei-hai, — Ghiţă
C-o 'nvârtiră boereşte — Ghiţă.
Vasilescu şi cu Nacht măi, — Ghiţă
O făcură cu... rahat măi, — Ghiţă
O făcură cum putură, — Ghiţă
Şi-au băgat-o 'n saramură, — Ghiţă
Chestorul, — mânce-l veninul — Ghiţă
Plecă şi el după finul — Ghiţă
Căci treaba-i mai cu forfoi — Ghiţă
Când sunt trei, nu numai doi — Ghiţă
Acum se'nvârtesc ca domnii — Ghiţă
Şi-l mai chiamă şi pe Tony, — Ghiţă
Să joace pocker în patru — Ghiţă
Păn' le-o expira mandatul — Ghiţă
Ei-hai Ghiţă,
Ori mai chiamă şi pe altul — Ghiţă.

Cb... Hipirescu, *maistor traficant*

Cronică Hălmăgeană

Iată-ne de astă dată
Cu o cronică rimată,
Căutând pe cât se poate
Să servim o noutate.

Multă lume s'a mirat
Cum de G... s'o 'ngrăşat!
Fiind momentul oportun
Acum caut să vă spun.

E funcţionar la stat
Şi... deaceea s'a 'ngrăşat
O plăcere i-i face prozu
(nu paharul)
In restaurant la Borza.

L-am văzut. Are şi guşă
Tot mâncând:
Plăcintă cu sămăchişă.
Iată, acum aţi aflat
Dece G...(por-) s'a îngrăşat.

Dar am spus — eu n'am uitat.
Că, G...e funcţionar la stat,
Şi întrebaţi în cor o mie
Când merge la datorie!?...

Noi care vroim doar bine
Nu l-am completat la nume,
Rămânând, să fie de omenie
La iubita-i...! ..datorie.

Inchidem de astă dată
Cronica noastră rimată,
Promiţând: ceva mai binişor
In numărul viitor.

ROTESCIMUNDU

CA LA NOI...

In ţara asta 'ntinsă, toţi parveniţii-s domni
Fie că-s comitagii, cooete, sau spioni...
Se 'nfundă la lătură, încercă şi răzbesc
S'avântă şi se'nfruptă cu sânge românesc
Şi 'n locul lor românii cei neaoşi, — veritabili,
Şomează, rabdă foame, ca nişte mizerabili.
Ne trag străinii chiulul, ne joacă 'ntr-una festa
Şi-abia târziu ne-arată că-s dela Budabesta
Şi au o misiune, au doar' de spionat.
Târziu spune Românul: »Pe cine-am înfruptat
— Cu slujbuliţă grasă, cu plată şi plocoane?«
Ba au făcut românii şi din cocote doamne
S'au însurat cu ele, ori s'au concubinat
Cocota-i cetăţeană, căci doar' s'a măritat
Deci are libertate şi poate-acţiona
Poate să ne bârfească şi poate spiona...
In ţara asta 'ntinsă, bătută de nevoi
Toţi parveniţii-s straşnici, — toţi lefterii-s ciocoi
Transfugii dealtă-dată-s martiri şi chiar eroi
Toţi s'au înfipt la oală şi toţi sunt cocoţaţi
Şi-s aşezaţi în umbră martirii-adevăraţi
Dar va sosi ca mâine şi ceasul de apoi
Şi-om scutura păduchii şi râia de pe noi...

Cântece

I.

Eu, de doru-ţi mă omor,
Tu-mi pui dorul sub picior,
Dar va veni rândul meu,
Şi-oiu face cum oiu şti eu,
O să mă'nsor azi sau mâine,
Ca să râd şi eu de tine.
Acum văd mintea mi-e proastă
C'aş lua alta mai frumoasă,
Nu să mă rog eu de tine.
Ci să mă rogi tu pe mine

II.

Fântână cu trei isvoară,
Cine-o bea din ea să moară.
Să ferească Dumnezeu,
Să nu beie neamul meu,
Să ferească Precesta,
Să nu beie mândruţa!

III.

Trandafir depe fântână,
Am bade ca o lumină,
Şi vrea una să mi-l ia,
Dumnezeu să nu il dea,
Vreau două să mi-l sărute,
Dumnezeu să nu le-ajute!

IV.

Cât e lumea pe sub soare,
Cât e lumea pe sub soare,
Nu-i bine ca 'n şezătoare,
Numai floare, lângă floare,
Nici nu ştii unde te doare,
Cine vrea să se însoare,
Meargă numa 'n şezătoare,
C'acolo-s mândre cu dor,
In »Cetatea fetelor«!

V.

Câte ţări în lung şi 'n lat,
Nu-i ca fata din Banat,
Când e zi de sărbătoare,
Ea se gată ca o floare,
Şi din plete până 'n brâu,
Toată-i numa spic de grâu,
Şi se 'ncinge la mijloc
Cu brâu roşu ca de foc.
Când te vede necăjit,
Şi la faţă 'ngălbenit,
Gura ei, odată zice:
Haide 'ncoace măi voinice!

Culese de: **Ioan C. Florea**

Gura Satului

Strigă satu 'n gura mare
Că plătim prea multă dare
Că-s prea multe panamale
Cu pungaşi de buzunare
Colonei şi generali
Şi altfel de domni d'ei mari

— Grâu-i puţin... fără preţ,
Să câştige cel isteţ,
Iar porumbul nu se face,
Perceptorul... nu mai tace,
Incasează şi ce nu-i —
Drac să... nu ştiu cum să-i spui...

Generalul Dumitrică
Fu prins cu ocaua mică
Cu mai nişte colonei
Şi râdea satul de ei
Că i-au prins cu mâna 'n bani
Şi-o 'nfundară pe cinci ani.

Dar până cam una-alta
Trecu vântul cu năpasta
O 'nvârtiră şi-o suciră
Dela Jilava ieşiră
Şi vă spun pe legea mea
C'or scăpa şi de belea,

Boiliştii cei Skodari
Oameni mici, cu neamuri mari,
Inzădar sunt boicotaţi
Dacă sunt nevinovaţi,
Au făcut doar' milioane
Din mine şi din... plocoane

Tot vorbeşte lumea 'n sat
C'a ciupi nici nu-i păcat
Dar de ciupeşti... te ia dracul
Şi scapi... dacă furi cu sacul.
Cel cuminte, — fură, — ia...
Prostul cade la belea...

Astăzi toată lumea ştie
C'avem şi monedărie:
Face poli, face sutari
Să-i fure domnii cei mari;
Va face şi bănci de o mie
Să le furăm... ca 'n Vlăsie

Ştiţi ce-aş face de-aş avea
O monedărie-a meu?
Aş face bani ne'necetat
Ca să fure toţi din sat
Căci dacă fură cu toţii
N'au ce să mai fure hoţii...

Cgi . . Macalitul
doftor în stâng

Este — dar s'a isprăvit!...

Vă rog la Dvoastră, ştiţi cum e cântecul acesta? Uitaţi-vă în jurul Dvoastră, care se 'nvârte ca şi lozurile de noroc, şi veţi vedea cum e.

Chipeşul bandit Coroiu, cel ce-a prădat şi-a înspăimântat Moldova întreagă, predatu-s'o după multă vreme de urmărire de întreaga jandarmerie a Moldovii, şi stat-o la închisoare unde a trăit ca'n leagăn, cu beuturi, femei şi prieteni, ca într'o bună zi s'o şteargă englezeşte fără ca să anunţe pe judecători, cari vreau să-l plimbe la ocnă.

Cu catana care-l păzea, cu muniţiile şi armele ce-i trebuia.

Baş aşa, cum am spus:

Coroiu este, dar s'a isprăvit...
Şi cu asta zis — am chit!

*

Domn' ministru dela Strunga, zis şi Manolescu, răsculat-o întreg norodul, pe olteni şi pe poloni, pe negustori şi pe buniivoitori, cu comerţ românesc şi cu afaceri ce nu trăesc, ştersu s'a şi el frumos şi-o plecat-o pe din dos, căci mă rog. de câte ori blestemaţii îl întrebau stai, nu stai? el răspundea ca un crai şi întona de sus de pe creste· este:

Si domn' ministru a murit,
Este — dar s'a ispăvit!...

*

Ţaitungul dela Arad, al doctorului Piroş, (pe româneşte roşu) ne-a vestit cu multă bucurie că 'n Italia se'n vie, iar Dr. Coţoiu ca deputat a mâncat prea mult rahat. Şi va fi numit baş subsecretar călare pe un măgar. Numa-i că nu-i chiar aşa şi s'a ars (ţaitungul cu pricina) basta.

Este, — dar s'a isprăvit,
Şi Coţoiu s'a »cilăvit«.

*

Nici Curticiul nu-i mai pre jos.

Şi acolo s'au întors toate pe dos. Nu-i Pali notar sadea, nici Munteanu edera, fire-ar al dracului Toma, care a spus ce îl dorea, de s'a sesizat prefectul Groza şi şi-a pus rezoluţia:

Să plece, de unde-au venit...
Este — dar s'a isprăvit!

Toma Delaciocă

INTRE PRIETENE

— Am auzit, că ţi-ai schimbat medicul, pe care ţi-l-am recomandat?

— Da, fiindcă nu-mi găsise boala şi era foarte timid.

*

Ionică e copil deştept, el vrea să ştie toate şi pentru asta, te omoară cu întrebările. Intr'o zi, stând pe genunchiul tăticului — care avuse tocmai o scenă conjugală — îl intrebă:

— Tăticule şi măgarii au neveste?

— Da, Ionică — răspunse tăticul, gânditor — numai măgarii, au neveste.

Banditul Coroiu a fugit din închisoare

Cum o evadat temutul bandit — Un chef cu directorul închisorii—Urmărirea lui

Cea mai mare senzaţie a ultimelor zile este evadarea faimosului bandit Coroiu, din închisoarea dela Botoşani. Banditul, care a terorizat timp de trei ani partea de nord a Moldovei şi care până la predarea sa, a dus îndelungi trative cu autorităţile şi cu avocatul său, a reuşit şi de astădată să-şi bată joc de autorităţile noastre.

Evadarea

Coroiu se afla în celula care pe vremuri era ocupată de alt celebru bandit, Pantelimon. Cum Coroiu susţinea că e bolnav de inimă şi că are dese crize, după avizul medicilor, i s'au scos cătuşele dela mâini şi picioare spre a-şi putea lua singur medicamentele.

De teamă să nu evadeze, s'a postat în faţa celulei sale o sentinelă specială. Paza era asigurată de o gardă de 40 de soldaţi sub comanda unui subofiţer.

In cursul după amiezii de eri, plutonierul Voicu a schimbat garda, fixând posturile. Până la ora închiderii închisorii nu s'a observat nimic anormal. Seara când s'a făcut schimbarea posturilor, plutonierul Voicu şi agentul Hariga au trecut în inspecţie. Ei au constatat că totul e în regulă şi că banditul dormea liniştit în celula sa.

Cu paza lui Coroiu fusese însărcinat, în acea noapte, soldatul Mihai Siminiceanu din contingentul 1931 şi care trebuia să fie eliberat la toamnă.

Siminiceanu era considerat ca unul dintre cei mai destoinici soldaţi şi mai fusese însărcinat şi în alte rânduri cu paza lui Coroiu.

La ora 12 jumătate noaptea plutonierul Voicu a făcut o nouă inspecţie, fără sa descopere ceea anormal. Pe la ora 1 şi jumătate, şi-a făcut apariţia ofiţerul de rond, d. sublocotenent Alexandrescu. Acesta a constatat cu mare surprindere că tâlharul nu se mai afla în celula sa, iar sentinela dispăruse. Imediat s'a dat alarma.

La faţa locului au sosit d-nii prim procuror Ion Adam, procuror Schiru şi d. judecător de instrucţie Mihăescu.

Primele cercetări au stabilit că soldatul Siminiceanu Mihail s'a înţeles cu Coroiu, a deschis uşa celulei şi apoi furişându-se prin curtea închisorii, au escaladat zidul, cu ajutorul unei scări pregătite din cursul zilei. Trecând prin grădinile din vecinătate ei ajuns în curtea băii comunale.

Soldatul Siminiceanu a luat cu el arma, cartuşele şi baioneta. Se presupune că ieşind din curtea băii comunale, banditul şi tovarăşul său s'au urcat într'un vehicul. Se pare că planul evadării a fost aranjat de către complicii faimosului tâlhar, cari au reuşit să corupă pe soldat.

FAPTE CIUDATE

Ceeace pare extrem de ciudat este împrejurarea, în care Coroiu a aflat, când va fi de serviciu Siminiceanu. Asupra motivelor care l-au determinat pe soldat să ajute pe Coroiu să evadeze, nu s'a putut stabili nimic. Nu se ştie dacă el a făcut-o pentru bani sau atras de faima banditului, care şi-a desfăşurat activitatea nu departe de satul său natal. Se pare că soldatul, sugestionat de psihoza populaţiei, a înlesnit evadarea tâlharului spre a se transforma în aghiotant al său.

O altă întrebare care stăruie, este ce anume l-a determinat pe Coroiu să evadeze când n'au trecut decât câteva luni dela predarea sa.

După cum se ştie, Coroiu era condamnat în lipsă la muncă silnică pe viaţă pentru faptul de a-şi fi ucis o mătuşe.

Judecându-se din nou procesul, juraţii botoşăneni l-au achitat din lipsă de dovezi. Toamna urma să se judece celelalte isprăvi ale lui Coroiu şi ale bandei sale. In curând urma să se redacteze ordonanţa definitivă. Coroiu a negat tot timpul, cu încăpăţânare, că ar fi ucis pe cineva. Se pare însă că instrucţia a găsit elemente suficiente pentru trimiterea în judecată a banditului pentru omucidere. Coroiu şi-a dat seama că gluma se îngroaşe şi de aceea a pus la cale evadarea.

CHEFURI CU DIRECTORUL INCHISORII

Ceeace preocupă în momentul de faţă organele judiciare este descoperirea întregei bande a lui Coroiu. Este sigur că tâlharul avea complici nearestaţi cari i-au uşurat traiul în închisoare pregătindu-i apoi evadarea.

Acum câtva timp, s'a instituit o anchetă asupra modului cum era tratat Coroiu în arest de către directorul penitenciarului, avocatul Ustachi. Acest director de închisoare era prieten cu banditul, juca cărţi împreună şi făcea adeseori chefuri cu el. Prietenia lui mergea atât de departe încât dădea ordin bucătăresei să prepare bucate speciale pentru Coroiu. Pe baza acestor constatări, Ustache a fost suspendat şi trimis în faţa consiliului de disciplină.

Cu o zi înainte de evadare, d. Ustachi a făcut predarea închisorii noului director. In cursul nopţii Coroiu, lipsit de protecţia prietenului său evadat.

INTEROGAREA FOSTULUI DIRECTOR

Imediat după evadarea banditului s'au luat întinse măsuri de urmărire. Intreg aparatul poliţienesc a fost pus în mişcare şi poliţiştii şi jandarmii au răscolit cartierele periferice fără nici un folos. Fostul director al închisorii, care locuia în apropierea gării, a fost adus la parchet şi supus unui lung interogatoriu.

Deasemenea au fost aduşi la parchet şi membrii familiei lui Ustachi. Ei au fost ascultaţi îndelung de d. prim procuror Adam.

Autorităţile au dat circulări în toată ţara, arătând semnalmentele banditului.

S'au făcut razzii în diferite oraşe din Moldova. Măsuri mai intense s'au luat la târgul Ştefăneşti, la Galaţi şi Iaşi. Populaţia din Moldova trăeşte zile de spaimă. Rămâne de văzut acum dacă Coroiu va reuşi să treacă graniţa sau dacă nu cumva, îşi va relua vechea lui ocupaţie, terorizând fără teamă Moldova.

Pentru prinderea lui Coroiu prefectura judeţului Botoşani a instituit un premiu de o sută de mii de lei.

Averescanii din Arad se organizează

Organizaţia de Arad a partidului poporului, sub conducerea distinsului General Adj. d. N. Rădescu, a pornit o vie mişcare în tot cuprinsul judeţului.

In fiecare sat se organizează comitete comunale, cari în decurs de două luni de zile vor porni o serioasă acţiune.

Până în prezent peste 100 de organizaţii sătesti au început intens a activa.

In toamnă se va ţine la Arad, congresul judeţean, cu care ocazione vor participa dela Bucureşti şi din alte oraşe, mai mulţi fruntaşi.

D. General N. Rădescu, personal, va lua contactul cu toate organizaţiile dându-le îndrumările şi sfaturile necesare.

In Dumineci şi sărbători, se vor ţine întruniri poporale în centrele mai însemnate din judeţ, în colaborare cu georgiştii, şi la cari vor lua parte toţi conducătorii Frontului Constituţional din Arad.

Vom relata la timp, despre aceste întruniri.

Un fapt care ne bucură foarte mult e, că ţărănimea judeţului Arad, conştie şi plină de demnitate, urmează partidul poporului şi răspunde cu multă încredere la mişcarea pornită de acest partid în colaborare cu partidul national-liberal de sub conducerea d-lui Gheorghe Brătianu, pentru menţinerea şi respectarea Constituţiei.

Românizaţi frontiera de Vest!

După atâtea alarme date de noi şi alte ziare locale, nu s'a luat nici-o măsură pentru românizarea frontierei din nemijlocita noastră apropiere, afară poate de nişte examene de formalitate, ţinute cu scopul de a se astupa ochii mulţimei şi gurile rele.

Unii domni, cari se bat pe piept în numele naţionalismului şi cari s'au cocoţat chiar în situaţii înalte, şi-ar putea deschide puţin ochii şi colindând comunele din zona — să-i zicem — periculoasă, să se convingă că, în unele comune pur minoritare, românii abia au încăput păstori la vite, căci dacă sunt jandarmi, sau funcţionari P. T. T. sau CFR au fost trimişi acolo şi nu depind de localnicii, cari i-ar sabota cât le stă în putinţă.

Avem şi astăzi (lăudat fie Domnul) comune cu primar, notar, impiegaţi, agenţi, dactilografe, toboşar, învăţători, moaşe etc. minoritari, deci ce am putea aştepta dela aceşti oameni ai datoriei, alta, decât să ne saboteze şi să ne vândă la ocazii date.

Intre altele Sânmărtinul, cuibarul noului centru de spionaj descoperit, nu prea are vre-un funcţionar român, care să-şi facă faţă prin descoperirea curentelor nesănătoase şi de-aceea a putut dăinui acel serviciu secret şi periculos nestingherit, până-când firul prins de siguranţa din Arad, a dus până la centrul viesparului.

Un caz izolat a fost scos la suprafaţă, însă ne întrebăm cu tot dreptul, dacă nu vor mai exista şi altele, tot la frontieră?

A. Diţu

Aflăm cu multă plăcere că azi, Sâmbătă, 17 August, orele 9 seara, se va inaugura deschiderea Cercului Sindicatului Proprietarilor Urbani din Bucureşti, filiala Arad, în clădirea Teatrului Comunal. (f. Saloanele Cercului Românesc).

Vinurile cele mai bune sunt vinurile de Măderat

Moara Gabor din Nădlac

Batjocura ce-o face moara Gabor din Nădlac întrece orice margini. După câte suntem informaţi, sătenii cari duc grâu la aceasta moară, primesc făină stricată, provenită din depozitul acestei mori şi pe care patronul, după ce o cerne a doua oară, o preschimbă cu grâul ce i se aduce spre măcinat.

Foarte mulţi ţărani s'au plâns că din făina dela moara Gabor, nu ese pâine bună.

Avertizăm pe cei în drept, ca să binevoiască a lua măsurile de rigoare contra moarei Gabor care comite astfel de lucruri.

Ne vom angaja şi noi ca s'o punem la punct!

Nr. 1192/935.

Primăria comunei Păulişul nou.

Publicaţiune

Primăria comunei Păulişul nou ţine licitaţiune publică cu oferte închise pentru darea în întreprindere a zidirei de nou a grajdului tauriloc comunali.

Licitaţiunea va avea loc în localul primăriei în ziua de 13 Septembrie 1935 ora 10 şi se va ţine în conformitate cu Legea Contabilităţii Publice.

Păulişul nou, la 13 August 1935.

Primăria.

Primăria comunei Dorobanţi

No. 982—1935.

Publicaţiune

Primăria comunei Dorobanţi ţine licitaţie publică cu oferte închise şi sigilate în ziua de 7 Septemvrie 1935, în sala de şedinţă a primăriei privitor la următoarele furnituri necesare pentru anul 1935—36.

I.

La ora 8. Pentru furnizarea hârtiei, imprimatelor, registrelor, rechiziţiilor de scris precum şi pentru compactarea cărţilor de legi, regulamente, Monitorului Oficial şi a Buletinului Oficial al judeţului.

II.

La ora 9. Pentru furnizarea materialului necesar la iluminat, petrol, lămpi, litile şi sticle de lămpi.

III.

La ora 10. Pentru furnizarea materialului necesar la reparaţia şi întreţinerea edificiilor proprietatea comunei, a bisericii, a localurilor sanitare, a fântânelor publice, a podurilor şi împrejmuirea cimitirului de animale.

IV.

La ora 11. Pentru furnizarea materialelor necesare la repararea şi întreţinerea rechiziţiilor de pompieri, cum sunt vopsele, uleiuri, furtuni etc. precum şi pentru cumpărarea unui butoi de apă de 600 litrii.

V.

La ora 12. Pentru furnizarea a 5 vagoane lemne de foc 2 cl. I cer şi fag, tăietură de anul, necesare primăriei.

VI.

La ora 13. Furnizarea echipamentului guarzilor comunali conform caetului de sarcini.

Garanţa va fi de 5 la sută în numerar sau efecte de Stat din valoarea lucrărilor şi furniturilor.

Proiectele, devizele şi caetele de sarcini se pot vedea zilnic la Primăria comunală.

Licitaţiunile se vor ţinea în conf. cu art. 88—110 din Legea Contabilităţii Publice şi a normelor generale pentru ţinerea licitaţilor la Administraţiile publice, publicate în Monitorul Oficial Nr. 127—1931.

Dorobanţi, 8 August 1935.

Primăria.

Numărul viitor al ziarului »Inainte« şi »Gura Satului«, va apare la 1 Septembrie a. c.

Cuvernul n'are nici program nici unitate în acţiune

In timp ce d. Tătărăscu susţine, — e drept, dela o vreme mai rar şi mai puţin, — că guvernul d-sale reprezintă şi tradiţia şi programul partidului liberal, pe de altă parte, d. Dinu Brătianu, şeful partidului, afirmă, sub semnătură şi în mod public, exact contrariul. Guvernul actual, spune d. Brătianu, s'a îndepărtat de programul partidului, iar în faţa problemelor ţării, el utilizează sistemul soluţiilor dela o zi la alta, fără nici o normă, fapt care explică actuala situaţiune deosebit de grea.

Pe această chestiune nu mai încape azi absolut nici o îndoială: d. Tătărăscu se crede continuatorul marilor guverne din trecut şi executantul programului partidului, iar şeful partidului constată că activitatea guvernului n'are nimic de comun cu programul organizaţiunei dela cârmă.

Că dreptatea este de partea d-lui Dinu Brătianu, iarăş nu mai încape nici o îndoială.

Absenţa unui program de ansamblu, care să coordoneze activitatea tuturor factorilor guvernamentali, lipsa unui plan izvorît dintr'o concepţie unitară, a cărui executare să se facă metodic, toate acestea au fost mereu verificate de observatorii atenţi ai tuturor tribulaţiilor guvernamentale. Mai ales în domeniul economic, aceste absenţe au fost şi mai bine constatate.

Astfel, în deslegarea problemei comerţului exterior, până la un moment dat s'a crezut că biruitor va fi d. Slăvescu, şi că acel care va demisiona, va fi d. Strunga. Lucrurile s'au petrecut altminteri. Victorioasă a fost soluţia d-lui Strunga, şi demisiunea din guvern a semnat-o d. Slăvescu. Victoria aceasta, care arată că avem programe şi soluţii *personale*, n'a durat nici ea mult. In curând a venit rândul ca d. Strunga să fie înfrânt şi să biruiască, — cine? Se zice că institutul de emisiune şi alţi câţiva membri ai cabinetului. A demisionat deci d. Strunga, şi a venit interimatul d-lui dr. Costinescu. Că din nou s'a dovedit că ne aflam în faţa unor soluţii personale, rezultă în chip lămurit din faptul că în timp ce d. Strunga stăruia pe linia economiei dirijate, a preţurilor maximale şi a luptei cu specula, d. dr. Costinescu s'a declarat pentru libertate, contra preţurilor maximale, şi a asigurat că legea speculei va rămâne literă moartă. Deopotrivă de interesant de relevat este că, pe de o parte, la departamentul industriei şi comerţului, s'a abandonat economia dirijată şi s'a proclamat necesitatea libertăţii, pe de alta, un alt membru tot al guvernului actual, d. Sassu, practică simultan cu această inovaţie, o politică de severă dirijare a preţurilor şi a vieţii comerciale.

Iată numai câteva fapte, din cari se vede clar cât de minunată este omogenitatea programatică a guvernului.

Adevărul enunţat de d. Dinu Brătianu, este de toată evidenţa. Guvernarea actuală n'are absolut nici un program, ci reprezintă doar o serie de nesfârşite dibuieli personale, cari lipsite de cheagul unităţii de gândire şi acţiune, se anihilează şi se contracarează reciproc, nereuşind să dea alte rezultate decât acele consemnate în public şi sub semnătură, de şeful partidului care deţine puterea, pe cari, de altfel, le simte întreaga lume producătoare a ţării.

»INDREPTAREA«

STRANDUL ARADULUI

O ruşine şi batjocură

Nici unde nu să dovedeşte mai mult nepriceperea şi indolenţa edililor noştri, părinţi ai oraşului acesta, decât în aspectul pe care îl prezintă strandul Mureşului.

De ani de zile auzim povestea reclădirei şi construirei noului strand, demn de poziţia minunată şi avantagiul nepreţuit şi natural al fluviului ce-l avem în nemijlocita apropiere

Cum s'ar hotărî însă conducătorii acestui oraş, să înlăture şandramalele — clozet, numite cabine şi toată lemnăria murdară şi putredă, ce împodobeşte strandul din Arad?

Pentru aşa ceva, ar trebui puţină piele pe obraz, care să roşească şi ruşineze, când se abate pe aici vre un străin, care a văzut strandul luxos şi modern din Oradea sau Timişoara, unde nu au apa Mureşului.

Două paviloane învechite şi ruinate moştenite dela unguri, adăpostesc o singură masă de jucători de rămy, şi o masă de ping-pong, iar serviciul întreg constă din o ladă de îngheţată şi alta de zaharicale.

Pentru baia de soare, o groapă plină cu murdării, hârtii aruncate, coji de fructe, sau o ladă de scânduri putrede.

Un jumătate de milion Lei, cât realizează cel puţin ca venit un sezon, în loc să se utilizeze pentru construirea unui strand nou şi confortabil, trebue să acopere deficitul cinematografului »Corso« şi pentru salvarea lui Kornis de faliment.

Nu cred oare Dnii dela Primărie, că e timpul suprem şi au o datorinţă şi faţă de cetăţenii acestui oraş, să înceteze aceasta batjocură publică şi ruşine a Aradului, care să chiamă »Strand« şi de unde scot în fiecare an sute de mii din buzunarul publicului?

Câştigul ar fi îndoit, declarându-se Aradul staţiune balneară — climateră, atrăgând desigur lumea la băile libere în Mureş, insă nu în cabinele-clozet şi în şandramaua ţigănească de azi, unde câţiva edili joacă rămy.

Dante Gherman

D. Dimitrie Antonescu

noul şef-portărel al Tribunului Arad

O ştire foarte îmbucurătoare am primit de curând. D. Dimitrie Antonescu, fostul portărel la Radna, care în ultimul timp a fost numit şef-portărel al Tribunalui Lugoj, a fost transferat ca şef-portărel al Tribunalului Arad, prin Decretul Regal Nr. 2112 din 9 August, în locul d-lui Gh. Caraianopol, mutat disciplinar la Tribunalul Sighişoara, pe baza comisiei disciplinare a Trib. Arad.

Cu această numire, s'a pus capăt stărilor de lucruri dela corpul portăreilor din Arad, unde fostul antecesor a făcut atâtea ilegalităţi. Noul titular, d-l Antonescu, fiind o persoană serioasă, bine cunoscută şi un funcţionar de model, prin prestigiul şi autoritatea sa, va şti cum să se compoarte şi cum să reprezinte acest oficiu.

Iată dece, la aflarea ştirei acesteia, toţi arădenii s'au bucurat, dar mai ales cei ce cunosc pe noul portărel-şef d. Antonescu.

Să se ştie!

Ziarele interesate, plătite de partidele contrare Frontului Constituţional, publică tot felul de ştiri, menite a compromite mişcarea pornită de cele două partide, partidul poporului de sub şefia Mareşalului Averescu şi partidul naţional-liberal, de sub şefia d-lui Gh. Brătianu.

Azi o minciună, mâne alta; svonuri şi intrigării murdare, sunt redate ca fapte ce s'ar petrece în sânul celor două partide, de către ziarele plătite de duşmanii politici.

In ultimul timp, s'a scris şi despre organizaţia averescană dela Cluj. Că n'ar exista, că n'ar urma punctul de vedere al şefului, etc.

Toate minciuni sfruntate!

Organizaţia de Cluj, sub preşedinţia distinsului fruntaş V. Iliescu este una dintre cele mai mari organizaţii ale partidului poporului din ţară şi urmează cu nesovăire pe şeful său, pe Mareşalul Averescu, acţiunea şi programul aprobat de marele bărbat de stat.

Ziarele interesate, să poftească şi să răscolească colecţia lor cu numai câteva luni înainte şi vor afla ce-au scris atunci despre organizaţia de Cluj, cu prilejul întrunirii Frontului Constituţional!

Nu de alta, dar să nu se mai facă de râs, cu răspândirea ăstor fel de ştiri.

Să se ştie!

Banditul Coroiu s'a predat

La închiderea ziarului primim vestea că banditul Coroiu s'a predat.

El s'a prezentat, cu advocatul său Mănăstireanu la procuror şi a spus:

Că s'a înţeles cu santinela care îl păzea la închisoare, ca să fugă amândoi, făgăduind acestuia bani. Au fugit prin grădinile oraşului, apoi au ieşit din Botoşani, cutreerând comunele din judeţ şi stând mai mult ascuns în porumbişte şi pădure, hrănindu-se cu porumb şi pepeni.

Viaţa politică

Guvernul umbrelor

Misterul menţinerii la putere a unui guvern nefrebnic

Sub acest titlu, ziarul »Mişcarea« din Bucureşti, publică următoarele:

Am spus şi am scris încă dela moartea lui I. G. Duca despre împrejurările tulburi şi nefaste care au patronat aducerea la succesiune a d-lui Guţă Tătărescu cu toată şleahta amicilor foarte puţin onorabili.

Opinia publică nu uită că s'au petrecut atunci lucruri ciudate şi că succesorul firesc, la cârma ţării care trebuia să fie preşedintele partidului dela guvern, dl. Dinu Brătianu, a fost în mod interesat eliminat.

Instaurarea tiraniei

Dar pentru atingerea necuratelor ţeluri guvernul servilismului avea nevoe de deplină libertate din partea opiniei publice. Aceasta era singurul obstacol, unica piedică ce le stătea în calea fărădelegilor, prin exercitarea unui sever control. In această situaţie dificială, guvernul nu şi-a pierdut cumpătul şi a introdus imediat măsurile excepţionale.

De atunci s'au scurs aproape doi ani de zile; cenzura şi starea de asediu n'au fost ridicate, iar la umbra lor protectoare, cele mai funeste planuri au fost puse la cale. De atunci trăim într'o perioadă de plină tiranie, de dictatură deghizată susţinută de guvernul oamenilor »strâmţi la capă, care au ajuns astăzi simple unelte.

Fluviul afacerilor

Odată instalat la conducere, corupţia şi imoralitatea care începuseră dela guvernările naţional-ţărăniste, au luat o vajnică desvoltare.

Afacerile s'au ţinut lanţ, pentruca să ajungem să trăim astăzi într'un regim de complectă corupţie şi deşănţare morală, de sus până jos.

Muşamalizarea Skodei a fost prima afacere căreia guvernul d-lui Tătărescu i-a căzut pradă. Această panama, cu dedesubturi mult mai adânci decât s'au putut arăta până acum, trebuia cu orice preţ să fie închisă, înăbuşită şi nimeni nu era mai indicat pentru acest lucru decât slugarnicul prim-ministru de azi.

După Skoda, afacerile au urmat neîntrerupt, pentru a culmina astăzi cu câteva fapte care aruncă tot mai multă lumina adevărului.

Actele vorbesc

Casarea sentinţei de condamnare a generalului C. Dumitrescu este primul act care vorbeşte dela sine. Motivarea superficială a deciziei Consiliului superior de Revizie, mişcarea din comandamentele superioare ale justiţiei militare, care a urmat, ca şi recentul recurs ineficace al ministrului de justiţie sunt fapte concludente.

In momentele acestea se încearcă muşamalizarea afacerii transferului cu devizele Băncii Naţionale. Marii vinovaţi din umbră, dintre care a căzut în cursă numai dl. Tony Iliescu, cel mai mic dintre aceştia, lucrează la înăbuşirea cercetărilor şi anularea sancţiunilor.

Că sunt alţii mai implicaţi o demonstrează suficient şantajul îndreptat contra lor, a d-lui Tony Iliescu, căruia acum i s'a promis însă scăparea. Vicepreşedintele Senatului, după ameninţări fulgurante, tace azi chitic. Astăzi justiţia a ajuns subordonată factorului executiv.

Guvernatorul Băncii Naţionale a demisionat ostentativ, pentru a para acuzarea: lovitură de maestru al afacerilor.

Iar dovada cea mai elocventă că adevăraţii vinovaţi sunt în altă parte este menţinerea la cârma statului a unui guvern din care membrii de frunte au traficat cu averea statului.

Guvernatorul Băncii Naţionale şi primul vicepreşedinte al Senatului vinovaţi dovediţi şi totuşi guvernul se mai bucură de încredere. Dece? Pentru a scăpa pe marii vinovaţi.

Vacanţa dela conducerea Băncii Naţionale nu se împlineşte. Pentruce? Nu se mai găseşe oameni capabili în ţara aceasta? Sau pentrucă lucrează iarăşi umbrele? Dl. Dinu Brătianu, şeful partidului dela guvern are cuvântul! Dacă solidarizarea programatică nu e suficientă.

Opinia publică nu trebue să uite că astăzi nu putem spune mai mult. Insă ceasul răspunderilor va suna curând.

Tip. CORVIN, ARAD. Redactor responsabil: IOAN VALAHU